Când vezi că ai aceeaşi părere cu majoritatea e bine să mai reflectezi o dată. *(Mark Twain)*

Dreptul

Săptămânal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
20 februarie
2009
Anul VIII
nr. 6 (265)
8 pagini - 2.50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

◆ Editorial

Galeria decanilor

Cuvântul „decan" l-am auzit pentru prima dată la facultate. Intuiam în semnificaţia acestuia ceva din supremaţia şi puterea de rezonanţă a dangătului de clopot. Aceleaşi asociaţii le-am păstrat şi peste ani şi le reconfirm valabilitatea ori de câte ori mi se întâmplă să mă reintâlnesc cu personalităţi marcante din diferite domenii, conştiente de rolul şi de locul pe care îl ocupă în societate. Respectul faţă de aceste individualităţi e cu atât mai profund, cu cât au reuşit să-şi menţină de-a lungul activităţii bunul nume şi să nu ne dezmintă aşteptările.

Pe decanul autorităţii judecătoreşti Vera Macinskaia am cunoscut-o din întâmplare, în procesele judiciare din sala de judecată. Mi-a atras atenţia prin sobrietatea sa, dar mai ales prin obiectivitatea cu care trata părţile antrenate în dialogul judiciar. Abia atunci mi-am dat seama că opinia noastră despre judecători adesea e preconcepută. E regretabil faptul că de multe ori manifestăm tendinţe de a generaliza în baza unei persoane, situaţii... şi suntem categorici în a da verdicte şi calificative. Ponegrind sistemul juridic actual, dezaprobăm concomitent şi activitatea corectă a unor funcţionari, jurişti, procurori, (atâţia câţi au mai rămas!) ce nu merită injuriile şi clevetirile noastre. Desigur, se întâmplă destul de des în zilele actuale să păşim pragul instanţelor cu prea multă şi justificată neîncredere. În multe cazuri, confruntarea în instanţe cu unii judecători ne trezeşte o stare de apatie şi de revoltă. S-ar părea că vii în palatul justiţiei unde trebuie să prevaleze dreptatea, dar ieşi din instanţă dezamăgit, contrariat şi nedreptăţit. Şi când se trişează, mai ales în instanţă, nu ştiu dacă mai are rost să aştepţi de undeva adevărul, decât poate ... doar de la Cel de Sus. Ei bine, situaţia nu e chiar atât de disperată şi mi-am dat seama de aceasta în timp ce asistam la şedinţele de judecată conduse de Doamna Decan, Vera Macinskaia. Nu totul e pierdut pe această palmă de pământ din moment ce mai avem oameni capabili să ne scoată din mocirla în care singuri ne facem loc.

Evident, în instanţă e foarte dificil, dacă nu chiar ireal, să-i împaci pe toţi, doar fiecare are dreptate în felul său şi unde mai pui că nu ne stă în fire să ne recunoaştem vina şi să ne conştientizăm greşelile. La capitolul autoanaliză nu o ducem cu nimic mai bine, mai ales când există riscul de a pierde cazul în instanţă. Compromisul nu se acceptă, deoarece între timp, partea de pe dosar a devenit deja adversar sau chiar duşman la nivel personal. Iar pentru a ne decentraliza din situaţia creată, e nevoie de cultură psihologică şi anume, de cultura relaţiilor interumane, dar la noi, cu regret, acesta e lipsă şi nici nu ne-o cultivă nimeni.

Cazul doamnei decan m-a determinat să analizez impasul în care ne aflăm şi care ne-a divizat societatea în tabere adverse la capitolul aprecierii şi notificării justiţiei. Unica soluţie ar fi instruirea populaţiei, la toate categoriile de vârstă, în domeniul juridic: în şcoală, în colegiu, în universitate, la locul de muncă. Poate e prea tare spus, dar alfabetizarea juridică e arhinecesară şi trebuie începută cât mai curând: fie cu un program la nivel de stat, sub patronajul preşedenţiei sau a parlamentului, fie cu nişte proiecte pentru diferite categorii sociale. Avem deja asemenea proiecte. Exemplu e facultatea de drept a USM, care au deschis o clinică juridică pentru păturile social vulnerabile şi oferă gratuit servicii juridice. Acest exemplu notoriu poate fi preluat şi de alte facultăţi de drept de la celelalte instituţii de învăţământ superior din ţară sau chiar de instituţiile statului ce activează în sistemul justiţiei. Plus că şi presa, scrisă şi electronică, editurile s-ar putea include în acest proiect prin publicarea, editarea de materiale, cărţi necesare pentru propagarea cunoştinţelor din jurisprudenţă pentru toate categoriile de populaţie. Iar Ministerul Justiţiei, Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală şi alte instituţii republicane ar putea deschide publicaţii proprii de propagare a cunoştinţelor juridice. Mai mult. Ei vor putea promova în mase politica instituţiilor în cauză, care adeseori e deteriorată de presa cu interese corporative.

(Continuare în p. 2)

Minimalizarea influenţei crizei mondiale

Prim-ministrul Zinaida Greceanâi a avut o întrevedere cu misiunea Fondului Monetar Internaţional, condusă de Graeme Justice, şeful Misiunii FMI pentru Moldova.

Serviciul de presă al guvernului a comunicat că la întrevedere s-a discutat "evoluţia situaţiei macroeconomice în Republica Moldova şi politicile promovate de autorităţile de la Chişinău în vederea atenuării impactului crizei economice internaţionale asupra acesteia".

Potrivit premierului, "guvernul întreprinde acţiuni concrete de ordin bugetar-fiscal pentru menţinerea stabilităţii economice interne, de rând cu Banca Naţională, care monitorizează strict evoluţiile din sectorul bancar".

Potrivit comunicatului, Graeme Justice a apreciat eforturile guvernului "în menţinerea stabilităţii economice şi s-a arătat disponibil, de comun cu donatorii internaţionali, să acorde asistenţă Republicii Moldova pentru depăşirea consecinţelor crizei financiare globale".

Ultima dată Justice a venit la Chişinău în luna decembrie 2008 într-o misiune de evaluare. Atunci, în cadrul unei conferinţe de presă privind rezultatele vizitei de două săptămâni la Chişinău, oficialul a spus că, "în comparaţie cu Ucraina, economia Moldovei se află într-o stare bună şi este capabilă să facă faţă dificultăţilor care vor apărea în legătură cu criza financiară mondială".

În urma vizitei Misiunii a fost semnat Memorandumul actualizat privind Politicile Economice şi Financiare ale Moldovei pentru 2009. La începutul anului 2009 acordul va fi examinat de Consiliul de Directori Executivi ai FMI. Dacă va fi aprobat, Moldova va obţine o nouă tranşă de $18 mil.

Termenul de trei ani al programului pentru creşterea economică şi reducerea sărăciei expiră în aprilie 2009. În acest timp FMI a acordat Moldovei $174 mil. Creditele se oferă BNM în condiţii facilitare - termenul de 10 ani, cu rata dobânzii de 0,5%, cu o perioadă de graţie de 5,5 ani.

CALENDAR CREŞTIN

V	20	Cuv. Partenie, Luca.
S	21	Pomenirea morţilor. **Sf. Mare MC. Teodor Stratilat;** Sf. Pr. Zaharia; Sf. Irh. Sava.
D	22	Duminica Lăsatului secului de carne. Sf. Mc. Nichifor; Sf. Irh. Inochentie; Cuv. Pangratie.
L	23	Sf. Mc. Haralambie, Profirie; Cuv. Prohor, Longhin; Sf. Mc. Valentina.
M	24	Sf. Mc. Vlasie; **Sf. Teodora Împărăteasa;** Cuv. Dimitrie; Sf. Vsevolod.
Mr.	25	Sf. Irh. Meletie al Antiohiei; Sf. Irh. Alexie.
J	26	Cuv. Martinian; Cuv. Zoe şi Fatina (Svetlana).
V	27	Cuv. Auxentie; **Sf. Întocmai cu Apostolii Chiril;** Cuv. Isaachie.

Galeria Decanilor Autorităţii Judecătoreşti

Începe ziua cu DREPTUL!

www.procuratura.md

Activitatea procuraturii în ianuarie 2009

Conform informației operative privind rezultatele combaterii infracționalității în republică, se constată că pe parcursul lunii ianuarie 2009 au fost înregistrate 1301 infracțiuni, ceea ce constituie, comparativ cu perioada analogică a anului 2008, o scădere cu 4,3% a numărului infracțiunilor înregistrate.

Majorarea numărului infracțiunilor înregistrate este caracteristică pentru 19 unități administrativ-teritoriale din republică, printre care raioanele: Dubăsari, Criuleni, Dondușeni, Căușeni, Leova, Nisporeni, Ialoveni, Hâncești, Rezina, Briceni.

O scădere a numărului de infracțiuni se atestă în raioanele: Ocnița, Vulcănești, Călărași, Soroca și mun. Bender, Șoldănești, Glodeni, Taraclia, Strășeni, Drochia, Cahul.

Caracterul scăzut al stării criminogene din republică persistă și în mun. Chișinău, unde, comparativ cu perioada analogică a anului 2008, au fost înregistrate cu 13,0% mai puține infracțiuni. Printre infracțiunile comise enumerăm:15 omuciderI, 16 violuri, 1 act de banditism, 48 acte de huliganism, 30 infracțiuni de vătămare intenționată gravă a integrității corporale, 603 crime contra patrimoniului, inclusiv 14 tâlhării, 52 jafuri, 471 furturi și 30 escrocherii; 132 infracțiuni privind circulația ilegală a stupefiantelor, 135 crime economice, 41 infracțiuni săvârșite de către persoanele cu funcții de răspundere, 2 coruperi active, 5 coruperi pasive, 7 cazuri de mituire, 8 abuzuri de putere, 6 infracțiuni din neglijență, 10 cazuri de trafic de ființe umane și 3 cazuri de trafic de copii.

De asemenea s-a constatat o creștere a numărului unor categorii de crime cum sunt: cele contra vieții și sănătății, a vătămărilor intenționate grave, a infracțiunilor privind viața sexuală, a violurilor, a huliganismului, a răpirii de automobile, accidentelor rutiere, a circulației ilegale de droguri, a organizării migrațiunii ilegale.

În scădere se află numărul infracțiunilor comise de grupări criminale organizate, a cazurilor de trafic de ființe umane, a omorurilor, a infracțiunilor contra patrimoniului, a infracțiunilor economice, a celor comise de persoane cu funcții de răspundere (inclusiv cele de corupție și conexe), a celor de contrabandă, a infracțiunilor militare. Fiind atestată concomitent și o descreștere a numărului infracțiunilor excepțional de grave, deosebit de grave, mai puțin grave, precum și a celor ușoare.

La capitolul exercitării și conducerii urmăririi penale în perioada lunii ianuarie 2009, procurorii au realizat următorii indici:

- finisate și expediate în instanța de judecată 145 cauze penale din exercitare și 537 cauze penale din conducere ;
- suspendată condiționat urmărirea penală pe 2 cauze penale din exercitare și 5 cauze penale din conducere.

Au fost date indicații în scris organului de urmărire penală pe 806 cauze penale.

Drept urmare a controalelor efectuate de către procurori, au fost constatate și luate la evidență 23 infracțiuni anterior neînregistrate.

În luna ianuarie anul curent, organele Procuraturii au înregistrat 4 sesizări despre infracțiuni de corupție și 6 conexe acestora.

În perioada vizată au fost pronunțate 257 sentințe de condamnare în privința a 279 persoane; cu deliberarea sentinței de achitare – 12 sentințe; cu deliberarea sentinței de încetare – 72 sentințe.

Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției a fost aplicată pe 167 cauze penale în privința a 177 persoane.

La sfârșitul perioadei de raport, restanța cauzelor penale examinate cu termen mai mare de 6 luni a constituit 195 cauze penale.

Instanțele judecătorești, cu participarea procurorilor, au pronunțat 11 sentințe în privința la 11 persoane, pe cauzele penale despre corupție și 5 sentințe în privința la 5 persoane, pe cauzele penale conexe celor de corupție.

Procurorii au efectuat 245 controale, ca urmare au fost înaintate 185 sesizări, 93 recursuri, a fost pornită urmărirea penală pe 12 cazuri de încălcare a legislației și intentate 309 proceduri administrative.

Concomitent, au fost înaintate în instanța de judecată 133 acțiuni civile în sumă totală de 13028066 lei. În 20 cazuri au fost recuperate binevol daunele în sumă de 606470 lei.

Din numărul total al acțiunilor intentate, 78 acțiuni în sumă de 806721 lei au fost înaintate în instanța de drept comun, iar 48 acțiuni în sumă de 12221345 lei – în instanța de judecată economică.

Activitatea procurorilor la acest capitol a fost axată pe apărarea ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor, ca rezultat în interesul minorilor, pensionarilor și altor persoane au fost intentate și remise spre examinare în instanțele de judecată 38 acțiuni civile în sumă de 341244 lei. Din categoria celor menționate în baza acțiunilor au fost protejate 29 persoane.

Procurorii au examinat 1278 petiții și au primit în audiență 2053 cetățeni.

Cetățeni turci condamnați

Procurorii au atacat sentința Judecătoriei Cahul prin care doi cetățeni ai Turciei, acuzați de punerea în circulație a banilor falși, au fost amendați cu 500 u.c (10 mii lei) fiecare.

Reamintim că aceștia au fost învinuiți de procurori că în august 2008, urmărind scopul punerii în circulație a valutei străine false, au introdus pe teritoriul Republicii Moldova 64 bancnote false cu nominalul de 100 dolari SUA.

În timpul transmiterii banilor, inculpații au fost reținuți în flagrant.

Recursul procurorului a fost admis de Colegiul Penal al Curții de Apel Cahul, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care Aktaș Nejmi și Mencet Mehmet Zahidi au fost condamnați la câte 7 ani de închisoare, fiind luați sub arest din sala de judecată.

Polițiștii trebuie instruiți la capitolul comportament

Polițiștii care asigură ordinea publică în cadrul manifestațiilor publice au nevoie de mai multă instruire în ceea ce privește comportamentul lor în cadrul întrunirilor publice - aceasta este concluzia la care au ajuns, în cadrul unui seminar cu tema respectării dreptului la întrunire în Republica Moldova, reprezentanții forțelor de ordine și ai Organizațiilor Neguvernamentale, antrenate în apărarea drepturilor omului.

Viceministrul Justiției, Nicolae Eșanu a recunoscut că în Republica Moldova a fost și va fi încălcat dreptul la întruniri, iar pentru a redresa lucrurile, acesta a propus investigarea cazurilor și pedepsirea persoanelor responsabile. Însă, totodată, viceministrul se declară sceptic în ceea ce privește libertatea de exprimare în Moldova.

„Eu cred că noi suntem mai degrabă în situația când problemele apar în cazul în care se urmărește o modalitate mai deosebită de exprimare a opiniei. Mă refer la cazul lui Anatol Mătăsaru (bărbatul care a protestat deghizat în costum de porc – n.r.). Cred că aici a fost vorba mai degrabă de o jignire a procurorilor, dar nu de o critică a lor. Urmează să fie întreprinse toate măsurile ca fiecare caz de încălcare să fie cercetat, iar toți cei ce comit nereguli să fie sancționați", a remarcat Eșanu.

În cadrul discuțiilor, Șeful Direcției Pază de Stat din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Petru Corduneanu a dat asigurări că polițiștii vor continua să fie instruiți în scopul reducerii numărului cazurilor de încălcare a dreptului la întrunire. În prezent, afirmă Petru Corduneanu, și cei care încalcă legea sunt sancționați disciplinar.

„Toți inspectorii au în buzunar Codul și Legea cu privire la întruniri. Sancțiunile disciplinare sunt suficiente pentru respectarea Legii cu privire la întruniri, fără a fi necesară și aplicarea celor penale. Însă, de multe ori, problemele apar din cauza că organizatorii nu anunță administrația publică locală despre desfășurarea manifestațiilor sau din cauza că reprezentanții primăriilor nu anunță poliția pentru a asigura ordinea în timpul acțiunii", a specificat Corduneanu.

Avocatul Vladislav Gribincea este însă de o altă părere. Potrivit acestuia, chiar dacă protestatarul a jignit pe cineva, acestuia ar trebui să i se permită să protesteze, după care să fie tras la răspundere.

„Chiar dacă este vorba de o jignire a procurorilor, lăsați-l să protesteze, iar după aceea întocmiți-i proces-verbal pentru comiterea contravenției administrative, transmiteți dosarul în judecată, fără a fi nevoie de arestări cu forța, altercații etc. Poate ar fi cazul ca să se instituie și un mecanism foarte detaliat de control asupra modului cum sunt organizate la noi întrunirile și cum intervin polițiștii la întruniri. Fiecare polițist care a participat la întrunire poate să prezinte un raport unde să descrie tot ce s-a întâmplat la întrunire și cum au intervenit polițiștii. În așa mod se pot observa problemele care sunt", a menționat Gribincea.

Agentul Guvernamental la CEDO, Vladimir Grosu este de părere că ar fi util ca pe lângă Legea cu privire la întruniri, polițiștii să facă cunoștință și cu practica instanței noastre de judecată. „Vedeți care sunt hotărârile instanțelor noastre, pentru că astea sunt primele rezultate de interpretare a noii legi. Veti vedea cum instanțele au dat răspuns. Astfel, veți putea evita încălcări noi", a remarcat Vladimir Grosu.

Aceeași părere este împărtățită și de directorul Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CreDO), Sergiu Ostaf.

„Poliția ar trebui să învețe din jurisprudența națională și să evite de a aduce prejudicii materiale statului în momentul în care nu acționează în conformitate cu legislația în vigoare. Instanțele de judecată demonstrează că anumite acțiuni din partea poliției nu sunt justificate, ele aducând pagube și statului", susține Ostaf.

Potrivit acestuia, poliția ar trebui să asigure securitatea manifestanților și să interzică ca persoanele terțe, necunoscute să pericliteze desfășurarea pașnică a întâlnirilor publice.

Reprezentanții societății civile, printre care și liderul asociației Hyde Park, Ghenadie Brega, s-au arătat nemulțumiți de faptul că nu sunt sancționați și polițiștii cu rang înalt din cadrul MAI, care coordonează neprofesionist acțiunile subalternilor și interzic nejustificat acțiunile de protest.

"Deja de un an și jumătate „Hyde Park-ul" a renunțat să organizeze întruniri și proteste stradale tocmai din considerentul că suntem prea des penalizați, prea des intervine poliția și mitingurile noastre nu mai pot fi desfășurate. Viața este în nesiguranță, organizația nu mai poate face față proceselor atât de dese, aproape de două ori pe lună eram arestați. Și să stai ore în șir după gratii în condiții inumane, fără să-ți permită întrevederi cu avocatul, iar într-un final instanța de judecată să te achite, nu este democratic", a opinat Brega.

„La toate acțiunile organizate de Hyde Park, reprezentanții MAI au fost cei care au interzis manifestația publică. Prin urmare, nu polițistul care a primit ordinul prin rație e vinovat, ci și șeful său care ia toate deciziile. Astfel, nu neînțelegerea legii duce la interzicerea manifestațiilor publice, ci credința rea a reprezentanților ministerului care în mod conștient încalcă legea", a precizat sursa citată.

Deși declară că susțin întrunirile pașnice și legitime, la finele anului trecut, șeful DSE, Petru Corduneanu și-a permis să injure un grup de protestatari din fața MAI. Acesta i-a numit "râsuri și lepădături" pentru simplul fapt că aceștia, în zi de sărbătoare, nu au stat acasă să sărbătorească, dar au venit să protesteze în fața MAI. Ulterior, șeful DSE a recunoscut că a jignit protestarii și și-a cerut scuze.

Stelina CIOBANU,
stelinaciobanu@usm.md

Nepedepsirea generează fărădelegea

Mai multe ONG-uri pentru drepturile omului din Moldova au protestat vineri, 13 februarie, în fața Ministerului Afacerilor Interne (MAI) în sprijinul întrunirilor publice, după o acțiune similară în fața Procuraturii Generale.

"Vom ieși de fiecare dată pentru a-i obișnui pe polițiști că a protesta este un lucru civilizat și că ei nu trebuie să ne interzică să facem acest lucru", a declarat Igor Grosu, președintele consiliului organizației Amnesty International Moldova.

Antonița Fonari, directorul executiv al Centrului de resurse „Tineri și liberi", a spus că protestatarii sunt nemulțumiți cum funcționează sistemul judiciar din țară, că anumite structuri sunt corupte și că nu este respectat dreptul la exprimare. „Oamenii din cadrul MAI sunt obligați să ne apere atunci când suntem nemulțumiți de unele lucruri, dar ei nu fac acest lucru", a menționat Antonița Fonari.

„Noi suntem aici pentru a susține libertatea întrunirilor din R. Moldova. La 3 februarie poliția nu i-a protejat pe pașnicii manifestanți, astfel am venit și astăzi pentru a le aduce la cunoștință angajaților MAI că poliția trebuie să apere întrunirile", a declarat Sergiu Ostap, directorul Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO).

În timpul manifestării, câțiva protestatari au depus oficial o petiție „vizibilă", sub forma unui placat ce conținea două bile – neagră și albă. „Bila neagră" - simbol al încălcărilor ce au avut loc în timpul întrunirilor pașnice și „bila albă" - simbol al respectării legii. Veaceslav Matcovschi, inspectorul secretariatului MAI, i-a anunțat pe protestatari că petiția urmează să fie examinată timp de 30 de zile.

La MAI ONG-urile au ajuns după ce au protestat preț de o oră în fața Procuraturii Generale, unde la fel a fost depusă o petiție.

Marșul din 13 februarie, organizat în sprijinul întrunirilor pașnice, este al treilea din ultima perioadă. Primele două au fost desfășurate pe 25 decembrie 2008 și 3 februarie 2009. Ultimul nu a fost supravegheat de poliție, iar un grup de persoane cu măști au tăbărât peste protestatari cu pumni și spray cu vopsea. Mai multe persoane s-au ales cu răni ușoare.

Galeria decanilor

(Continuare din p. 1)

O atare campanie amplă și de durată ar schimba radical atitudinea noastră față de justiție și ar forma generații noi, care vor respecta și vor promova legea.

Ziarul nostru dă startul unei atare campanii de formare a conștiinței juridice. În ceea ce ne privește, vom tinde să fim corecți, echidistanți, deschiși față de tot ce se întâmplă în sistemul judiciar. Vom iniția investigații, rubrici noi, în care vom reliefa detaliat derularea și evoluția justiției în țară. Respectiv îi vom avea în vizor pe cei care administrează sau activează în sistemul juridic – anchetatorii, avocații, procurorii, judecătorii – și vom lucra minuțios în sensul promovării și formării lor, pe cât e posibil, susținându-i și încurajându-i să devină mai buni în profesia lor, superiori în relațiile interumane. Cred că numai atunci, când aceste generații vor ajunge să se maturizeze și să avem profesioniști de talie europeană, vom putea vorbi că avem veritabili decani în domeniile lor de activitate și ne vom putea mândri la nivel național și mondial. Și poate e timpul să mai temperăm cu criticile astea odioase la adresa sistemului judiciar și să nu-l învinuim de toate relele. Căci astfel noi volens-nolens deteriorăm temelia sistemului și creăm imaginea jurisprudenței noastre, iar în final nu ne vom alege decât cu scepticismul și negativismul cetățenilor care vor denigra complet structurile de forță ale statului. Să încercăm să fim mai toleranți, mai binevoitori cu profesioniștii din sistemul judiciar și să declarăm un „război" înverșunat incompetenților, corupților, profitorilor, care utilizează funcțiile doar în scopurile lor mercantile. În fond, colegii de serviciu îi cunosc foarte bine pe acești indivizi, rămâne doar să-i nominalizăm și să-i înlăturăm, ceea ce e mai facil de realizat și mai corect, decât să ponegrim tot sistemul judiciar.

Grigore CAPCELEA
grigorecapcelea@usm.md

P.S. Azi inițiem o rubrică nouă „Galeria Decanilor Autorității Judecătorești", în care vom publica interviuri, reflecții cu și despre cele mai de vază personalități din diverse domenii ale dreptului.

G.C.

Şi deţinuţii au drepturi

Într-un stat democratic, bazat pe drept, respectarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, indiferent de statutul acestuia, trebuie să constituie o prioritate. În cazul debranşării penitenciarului nr.8 din Bender de la energie electrică şi termică, de la apă şi canalizare, instanţa de judecată a constatat violarea drepturilor deţinuţilor. Atât Republica Moldova, cât şi Federaţia Rusă au fost declarate drept principalii vinovaţi de situaţia creată.

Rezultatul examinării cauzei respective a fost făcut public recent, în cadrul unei conferinţe de presă, organizată de Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului din Republica Moldova (CHDOM).

“La 12 septembrie 2002, penitenciarul nr. 8 din Bender a fost deconectat de la apă, energie electrică şi căldură. Cisternele cu apă, aduse în scopul aprovizionării deţinuţilor, erau reţinute chipurile pentru verificarea actelor, timp în care apa îngheţa. Aceeaşi situaţie s-a repetat şi în cazul produselor alimentare etc., iar ca urmare, deţinuţii au suportat mari suferinţe. Am întreprins mai multe acţiuni. În primul rând am cerut ca Procuratura Generală (PG) să pornească urmărirea penală împotriva celor care au organizat debranşarea penitenciarului. Abia în decembrie 2004, Curtea Supremă de Justiţie a obligat PG să înlăture încălcările de drepturi ale omului pe care le-a comis aşa numita administraţie de la Bender”, a declarat Ştefan Urâtu, preşedintele CHDOM.

Ştefan Urâtu a mai subliniat că a propus autorităţilor statale un proiect de lege care prevedea acordarea unei compensaţii deţinuţilor care au avut de suferit de pe urma condiţiilor inumane din penitenciar. Conform calculelor, aceasta urma să atingă suma de aproximativ 1000 de euro, însă, din anumite motive, aprobarea proiectului respectiv nu a reuşit.

La 30 decembrie 2008, judecătoria Anenii Noi a stabilit că atât Republica Moldova, cât şi Federaţia Rusă sunt obligate să acorde deţinuţilor despăgubiri morale în valoare de 200 şi respectiv 500 de euro. Prin urmare, şi ceilalţi deţinuţi care au suferit de pe urma debranşării penitenciarului nr. 8 de la căldură şi apă au dreptul de a se adresa în instanţa de judecată cu o cerere de acordare a compensaţiilor respective.

Cu toate acestea, juriştii din cadrul CHDOM au accentuat că această compensaţie oferită reclamanţilor nu poate fi considerată proporţională suferinţelor acestora. “Vom ataca prezenta hotărâre şi pentru că instanţa de fond a respins în întregime pretenţiile referitoare la cheltuielile de judecată, care, în decurs de 6 ani, au atins suma de 32 660 euro. Pe lângă aceasta, CHDOM va insista în continuare ca autorităţile competente ale Republicii Moldova şi ale Federaţiei Ruse să atragă la răspundere persoanele vinovate direct de detenţia reclamanţilor în condiţii inumane, cât şi să întreprindă măsuri pentru a redresa condiţiile de detenţie existente în penitenciarul nr. 8 din Bender”, a mai adăugat Andrei Briceac, jurist CHDOM.

Totodată, Teodor Cârnaţ, director executiv al CHDOM, a subliniat că acesta este primul caz în care judecătorii şi-au asumat riscul de a pronunţa o hotărâre împotriva a două state. Ei şi-au argumentat foarte bine poziţia, făcând trimitere la jurisprudenţa CEDO.

Astfel, instanţa de judecată, calificând exact faptele, a constatat vina Republicii Moldova şi a Federaţiei Ruse în violarea art. 3 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (interzicerea torturii) ratificată de ambele state, conform căruia, acestea sunt obligate să garanteze drepturile şi libertăţile fundamentale ale cetăţenilor, indiferent de statutul lor.

“Vinovăţia statului rus constă în faptul că a încălcat acordul moldo-rus care prevede trecerea liberă de mărfuri, servicii şi persoane pe teritoriul care se află sub autoproclamata administraţie din stânga Nistrului. La fel, Rusia se face vinovată şi de faptul că a avut posibilitatea să influenţeze regimul de la Tiraspol însă, nu a întreprins nimic în acest sens chiar dacă CHDOM a sesizat de mai multe ori ambasada şi preşedinţia Rusiei, OSCE, membrii statelor care fac parte din Comisia Unificată de Control despre situaţia creată la penitenciarul nr. 8 din Bender. Prin această hotărâre, Republica Moldova a fost recunoscută vinovată de deţinerea în condiţii inumane şi degradante a persoanelor private de libertate.”, a mai evidenţiat T. Cârnaţ.

Analizând aspectele cu caracter juridic ale evoluţiei situaţiei, specialiştii au constatat o tergiversare a examinării cauzei respective, dosarul fiind strămutat din instanţă în instanţă şi chiar scos de la evidenţă. Ulterior, la insistenţa CHDOM, dosarul a fost repus pe rol şi reexaminat. Acest caz e remarcabil şi prin faptul că implică o încălcare în masă a drepturilor omului şi a unei categorii speciale de persoane.

“În cazul dat aş mai scoate în evidenţă faptul că autorităţile nu au avut scopul de a înlătura factorii ce au contribuit la încălcarea drepturilor omului, ci dimpotrivă, au avut drept scop de a sancţiona persoanele sau organizaţiile care scot în evidenţă aceste încălcări. Aş putea folosi aici drept exemplu cazul unui deţinut care a fost forţat de către ofiţerii instituţiei penitenciare să mănânce petiţia atunci când a încercat să se plângă de anumite încălcări”, a specificat Sergiu Arhiliuc, jurist CHDOM.

Concomitent, Şt. Urâtu şi-a exprimat îngrijorarea în ceea ce priveşte accesul CHDOM în cadrul instituţiilor penitenciare, iar rezultatul e că situaţia din închisori nu poate fi monitorizată. “În cazul în care nu ni se va permite accesul în penitenciare, vom face o plângere la CEDO. Credem că statul are ce ascunde în aceste penitenciare şi de aceea nu poate să admită oameni care ar scoate adevărul la suprafaţă. Sperăm că autorităţile politice ale statului să recunoască că societatea civilă are dreptul să controleze funcţionarea structurilor statale”, a conchis sursa citată.

Irina Burea
irinaburea@usm.md

Violenţa în rândurile preadolescenţilor

În această interminabilă perioadă de tranziţie, în care toţi aspirăm la un mod de viaţă modern, european, problematica tineretului, inclusiv a copiilor, rămâne a fi una fundamentală, necesitând o abordare profundă la nivel practic.

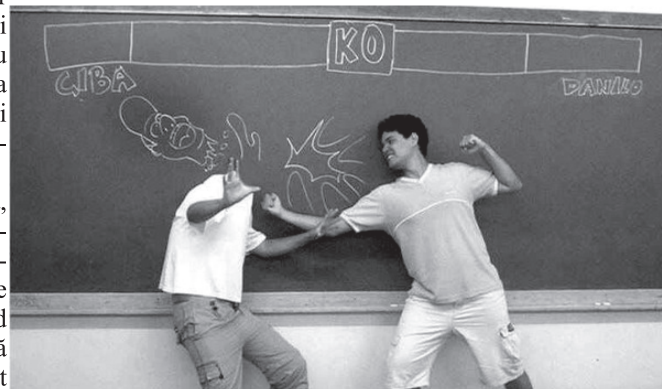
Transformările din societate, în tandem cu aspiraţiile noastre, declanşează un şir de factori ce acţionează asupra comportamentului tinerilor nu tocmai pozitiv. Plecarea în masă a părinţilor peste hotare, multitudinea de informaţii ce afectează preadolescentul care încă nu şi-a format o poziţie stabilă în viaţă, crizele economice şi ecologice, care condiţionează apariţia sentimentului neajutorării şi iritabilităţii copiilor etc. – toate acestea, susţin specialiştii în domeniu, generează agresivitatea şi violenţa în comportamentul tinerilor. Prin urmare, pentru a îmbunătăţi situaţia, devine imperios necesară dezvoltarea dialogului între toţi factorii de decizie (şcoala, familia, comunitatea locală).

În scopul eficientizării parteneriatului şcoală – familie – comunitate, dar şi a elaborării strategiilor de prevenire şi eradicare a manifestărilor comportamentale autodistructive, Direcţia Generală, Educaţie, Tineret, şi Sport a Consiliului municipal Chişinău a organizat recent o masă rotundă cu genericul „O viaţă nu costă nimic, nimic nu valorează cât o viaţă”, la care au participat psihologi, profesori, părinţi, reprezentanţi ai bisericii, precum şi elevi.

În discursul său, Tatiana Nagnibeda-Tverdohleb, director general al DGETS, a subliniat că problemele ce vizează copilul şi procesul educaţional trebuie să fie permanent în vizorul nostru, cu atât mai mult că aceştia sunt factorii ce determină viitorul unui stat, precum şi orientarea mişcării lui – în direcţia dezvoltării sau a degradării. „Implementarea a tot ce e bun şi frumos ţine de competenţa organelor care au tangenţă cu educaţia. Astfel, o colaborare între toţi factorii de decizie care participă la procesul educaţional constituie o necesitate. Şi în aceste situaţii, chiar daca este vorba de un copil totalmente străin, trebuie să ne implicăm intens în soluţionarea problemelor cu care se confruntă acesta, pentru că este vorba de o viaţă omenească care necesită creare de oportunităţi pentru activitate şi pentru un viitor luminos. Numai în cazul în care între şcoală, familie şi societate va exista o colaborare strânsă, vom putea vorbi de succese în acest sens”, a afirmat T. Nagnibeda-Tverdohleb.

Potrivit specialiştilor, în comunitatea noastră se atestă o creştere a tendinţelor de agresivitate şi de violenţă în comportamentul preadolescenţilor contemporani, ei fiind şi cei mai vulnerabili în faţa instabilităţii sociale, a situaţiei economice şi morale a ţării. În general, preadolescentul contemporan trăieşte într-o lume complicată.

Deşi se vehiculează ideea că cei mai agresivi copii sunt cei ai căror părinţi sunt plecaţi peste hotare, Lucia Savca, directorul Centrului de diagnosticare şi reabilitare psihologică „Armonie”, a evidenţiat că există multe cazuri în care copiii cu comportament violent îşi au părinţii lângă ei şi că, în mare parte, agresiunea se învaţă din familie, unde mamele sunt intolerante faţă de greşelile copilului, sau unde cel puţin un membru al familiei este sau a fost alcoolic, narcoman, bolnav psihic etc. O altă problemă care vizează comportamentul violent al copilului ţine de identificarea acestuia. L. Savca a menţionat în acest sens că mulţi părinţi nu conştientizează faptul că un comportament hiperactiv al copilului este un prim simptom al agresivităţii şi violenţei, cu atât mai mult că sindromul hiperactivităţii este inclus deja în lista tulburărilor psihice şi comportamentale. Totodată L. Savca a mai subliniat necesitatea absolvirii unor cursuri speciale de către adulţi înainte de a deveni părinţi, dar şi instituirea unei universităţi pentru părinţi, unde aceştia ar putea fi instruiţi cum să educe corect un copil.

De asemenea, în cadrul mesei rotunde, au fost prezentate rezultatele unui studiu privind violenţa juvenilă în şcoală, efectuat de către Centrul de cercetări calitative în antropologie din cadrul Universităţii de Stat din Moldova. În urma studierii fenomenului în cauză, specialiştii constată că în şcoală există cazuri de violenţă, însă, de multe ori, acestea nu sunt făcute publice pentru a nu dăuna imaginii şcolii. Sunt frecvente cazurile de violenţă printre elevi, mai rar se înregistrează cazuri de violenţă a profesorilor faţă de elevi şi foarte rar a elevilor faţă de profesor. Cele mai frecvente cazuri de violenţă sunt cele dintre băieţi, dar nu este exclusă şi violenţa printre fete. Actele de violenţă care au loc în şcoală afectează destul de mult emotivitatea copiilor implicaţi, iar elevul-victimă, la rândul său, poate deveni şi el violent faţă de ceilalţi. Cea mai frecvent întâlnită formă de violenţă este cea verbală şi psihologică.

În opinia specialiştilor, cel mai des suferă copiii care învaţă bine, fapt confirmat şi de Ion Taşcă, elev al clasei a XI-a, Liceul Teoretic „Nicolae Iorga” din Chişinău. „De regulă suferă copiii buni la carte, care au relaţii bune cu profesorul. Tocmai din cauza invidiei apare conflictul între cei care învaţă bine şi cei care învaţă mai slab; se unesc mai multe persoane contra uneia şi astfel are loc o divizare a clasei. O soluţie întru remedierea situaţiei ar fi implicarea profesorilor care ar trebui să-i antreneze pe toţi ai clasei în diverse activităţi (conferinţe, lecţii deschise, etc), a mărturisit I. Taşcă.

O problemă stringentă, ce ţine nemijlocit de agresivitate, o constituie suicidul – o formă de violenţă faţă de sine, dar şi faţă de ceilalţi. Potrivit datelor, pe parcursul anului 2008, în municipiul Chişinău au fost înregistrate 5 cazuri de suicid în rândurile copiilor. Multe cazuri de suicid se înregistrează şi în familii normale, bune chiar. Care este totuşi cauza? Specialiştii susţin că este vorba de lipsa unui dialog constructiv, calm între membrii familiei şi copil, insuficienţa sau lipsa de afecţiune sau atenţie. Feţele bisericeşti propun o soluţie pentru această problemă. Şi anume predarea în şcoli a religiei, unde copiii vor fi informaţi că suicidul este un păcat care nu are iertare în faţa Domnului: „Dacă orice alt păcat este iertat în faţa Domnului prin pocăinţă, păcatul sinuciderii este de neiertat. Or, copilul trebuie să ştie că astfel nu scapă de responsabilitate, ci, din contra, nu va obţine niciodată iertarea lui Dumnezeu. Acest mesaj ar trebui adus în faţa copilului prin intermediul unei discipline care să insiste asupra acestei probleme a păcatului” a relatat în context Vadim Cheibaş, secretar episcopal la Mitropolia Moldovei.

La finalul întrunirii au fost elaborate un şir de recomandări cu care urmează a fi familiarizate cadrele didactice şi părinţii. Acestea ar fi: desfăşurarea şedinţelor tematice cu diriginţii de clasă, elevi şi părinţi; cultivarea respectului pentru drepturile omului; educarea copilului în spiritul respectului faţă de părinţi, limbă, valori naţionale, valori general-umane; pregătirea copilului în vederea asumării responsabilităţilor vieţii în spirit de pace şi înţelegere; pregătirea copilului în a cere ajutor în situaţii de criză; dezvoltarea abilităţilor constructive de abordare şi rezolvare a situaţiilor problemă etc.

Irina BUREA
irinaburea@usm.md

Vera Macinskaia – „Trăsătura de bază a unui

CV-ul performanţei profesionale

- Judecător cu gradul superior de calificare
- Vizite de documentare şi de studiu în SUA, România, Germania
- Expert naţional în sistemul judecătoresc şi de efectuare a justiţiei
- Coautor la proiecte de legi privind principiile organizatorice de înfăptuire a justiţiei
- Decan al autorităţii judecătoreşti
- Distincţie de stat – Medalia „Meritul civic"
- Lector universitar
- Formator la Institutul Naţional de Justiţie
- Preşedintele Colegiului disciplinar din Consiliul Superior al Magistraturii
- Coautor al Manualului judecătorului
- Coordonator la Culegerea de acte normative privind accesul la informaţie

– Dnă Vera Macinskaia, iniţiem o rubrică nouă – Galeria Decanilor Autorităţii Judecătoreşti – şi Dvs sunteţi cea cu care vom deschide Marea galerie a personalităţilor marcante din domeniul justiţiei. Vă rugăm mult să ne vorbiţi cum aţi ajuns judecător?

– În 1968 am absolvit cu menţiune Şcoala pedagogică din Călăraşi şi am venit la comisia de admitere a Universităţii de Stat din Moldova să dau actele la jurnalistică. Membrii comisiei m-au întrebat dacă am publicaţii (asta era condiţia suplimentară la specialitatea în cauză!) şi mare mi-a fost mirarea când mi-au refuzat. Am ieşit pe coridor şi am început să plâng. Alături era comisia de la facultatea de drept, de mine s-a apropiat decanul facultăţii. M-a întrebat ce s-a întâmplat şi mi-a cerut actele de studii. Pe atunci cei care absolveau o şcoală pedagogică sau medicală cu menţiune erau înmatriculaţi fără examene. Iată uneori ce rol joacă întâmplarea!

După finalizarea studiilor, am fost invitată să activez în Ministerul Justiţiei, dar după trei ani am insistat să fiu trimisă în raion, deoarece soţul avea studii agrare. Ministrul Justiţiei de atunci era din Transnistria şi mi-a propus Judecătoria din Slobozia. La început am fost judecător, apoi preşedinte al judecăţii până în 1992, când s-a început conflictul armat.

– Evenimentele din 1992 v-au surprins în sala de judecată...

– Într-adevăr. În acel an, separatiştii din Tiraspol i-au chemat pe 3 colegi de-ai noştri (din 5) şi le-au propus să deschidă o nouă instanţă. Vă închipuiţi situaţia: cinci ani de zile am lucrat cot la cot şi într-o bună zi, vine unul din subalternii mei şi-mi cere să-i predau sigiliul, arhiva, clădirea: „Noi suntem judecătorii Transnistriei şi dacă nu vă supuneţi ordinului, invităm gardienii!" Am rămas şocată. Am telefonat imediat la Ministerul Justiţiei, dar conducerea ne-a spus să ne supunem ordinului că totul e vremelnic. Când mergeam cu trenul spre Chişinau, cu fetiţa de 4 ani, la Bender răsunau deja rafale de mitraliere, împuşcături. Eram în dricul evenimentelor şi nu vă puteţi imagina ce se petrecea în sufletul meu: doar am lăsat totul în Slobozia - şi casă, şi masă, şi gospodărie. Mă deplasam spre casa părintească, iar situaţia era complet incertă: nu ştiam unde voi lucra, unde vom locui. Abia peste jumătate de an s-a eliberat un loc la Ialoveni şi am fost numită judecător, apoi preşedinte al judecătoriei. Aici am activat până în anul 1997, când mi s-a propus să fiu judecător la Curtea Supremă de Justiţie, în Colegiul Civil, iar din 2003 sunt vicepreşedinte al Colegiului Civil şi de Contencios Administrativ.

– Aveţi o experienţă enormă în domeniul jurisprudenţei – 33 de ani bătuţi în cuie – şi, în viziunea Dvs, care ar fi arsenalul de calităţi absolut inerente unui judecător?

– Trăsătura de bază a unui judecător e verticalitatea lui. Trebuie să aibă un sentiment acut al obiectivităţii. Să fie imparţial, reţinut. Să aibă o atitudine conştiincioasă în studierea materialelor cauzei. Părţile pe dosar nu întotdeauna sunt sincere şi de aceea judecătorul trebuie să aibă şi o pregătire psihologică bună, în caz contrar părţile vor fi tratate inechitabil şi vor apărea plângerile.

– Totuşi, care e elementul definitoriu sau prim de la care judecătorul porneşte să examineze cazul?

– Cel mai esenţial este determinarea litigiului, acesta e cazul când experienţa vine odată cu pregătirea profesională.

– Calităţile morale mai sunt la „modă" când selectăm un judecător, sau au rămas de domeniul mileniului trecut?

– Cu regret, pe nimeni nu mai interesează calităţile morale ale candidatului la funcţia de judecător. Anterior nici nu se concepea ca un judecător să fi fost în divorţ sau să fi avut relaţii amoroase. Nu se permitea să avem careva relaţii cu avocaţii, procurorii şi practic nu aveam prieteni, naşi, cumătri sau fini. Asta nu mai e corect. Judecătorul e în centrul atenţiei opiniei publice şi cetăţeanul nu va avea încredere în omul ce nu se pretează standardelor morale ale societăţii. Azi de la judecători se cere doar să corespundă codului etic.

– Timpurile vertiginos se schimbă. În ce măsură se conformează judecătorii? Cu ce probleme se confruntă un judecător?

– Am putea facilita esenţial activitatea judecătorească dacă am propaga cunoştinţele juridice în masă şi am ridica conştiinţa cetăţeanului în acest domeniu. Oamenii noştri nu cunosc legile şi nu cunosc lucruri elementare: a scrie o referinţă sau a expune corect motivele de drept. De obicei auzim durerea individului, dar, din lipsă de finanţe, cetăţenii nu apelează la avocaţi. Ridicol, dar deseori în CSJ facem alfabetizare juridică şi colegii mei se revoltă. Cu regret, în Colegiul Civil se permite examinarea cazurilor în lipsa avocaţilor profesionişti. Părţile vin în instanţă fără avocaţi sau jurişti, iar activitatea devine mai dificilă pentru judecător.

– În discuţia noastră a survenit un moment semnificativ: corelaţia dintre judecător-avocat-client ...

– Aproape nu cunosc avocaţii şi-mi vine greu să mă pronunţ. Pe segmentul dosarelor civile avocaţii nu se prea înghesuie şi uneori nici nu avem nevoie. Majoritatea care vin sunt incompetenţi şi sunt acei care au fost alungaţi din barouri. Mizează pe relaţii, sunt corupţi. Dar sunt avocaţi tineri foarte competenţi, care au o pregătire mai bună decât judecătorii şi de asta nu mi-e ruşine să vorbesc.

– Avocaţii au vreo influenţă asupra deciziei judecătoreşti? În ce cazuri?

– De profesionalismul avocatului depinde calitatea examinării dosarului. Exemplific. Dacă un avocat scrie o cerere de chemare în judecată la nivel profesionist şi din numele celeilalte părţi alt avocat întocmeşte o referinţă bună, atunci pentru judecător e foarte uşor să examineze cazul şi hotărârea judecătorească va fi documentată şi argumentată.

– Să trecem peste pragul indecenţei şi să spunem pentru toţi, în Colegiul unde activaţi, care ar fi procentul avocaţilor profesionişti care participă pe dosare?

– Cei buni constituie cam 10 procente. Sunt mulţi foarte slabi. Pe dosarele civile poate participa orice persoană competentă sau mai puţin competentă şi oamenii de la ţară sunt reprezentaţi de persoanele mai semeţe. Legea permite. Pe dosarele penale, participarea avocaţilor e obligatorie. Exemplul cel mai recent: la ultima şedinţă au fost examinate 25 de dosare şi s-au evidenţiat numai 2 avocaţi. Dar vine o pleadă de tineri avocaţi care au o pregătire meritorie.

– Să revenim la activitatea nemijlocit judecătorească. Suntem în plină reformare a sistemului şi multitudinea de nuanţe social-juridice derutează poate pe unii colegi mai puţin experimentaţi. Prin ce ar putea ei să se impună în condiţiile grele de azi?

– Prin mediere. Unul din cele mai stringente aspecte e de a găsi puntea de legătură dintre părţi pentru a se împăca. Acest fapt e recomandabil chiar şi pe dosarele penale, iar în cazul celor civile e primordial. Adeseori însă nu ne reuşeşte, deoarece dacă au ajuns în ultima instanţă, relaţiile dintre părţi sunt complet deteriorate. Iată, chiar la ultima şedinţă am avut un dosar din Ialoveni: doi vecini nu pot să strămute puţin gardul şi să lărgească drumul pentru a putea trece al treilea vecin cu maşina. Le-am propus să se împace, dar ei ne spuneau că s-au adresat la primărie şi fără rezultat. Strămoşii noştri rezolvau altfel atare conflicte: luau un ulcior cu vin şi mergeu direct la vecin, dar nu în instanţe. Cu regret, individualismul din noi nu ne permite să soluţionăm divergenţele cu cei din jur pe cale amiabilă.

– Ce impact are societatea asupra sistemului judecătoresc?

– Direct. Doar noi suntem pentru a sluji cu fidelitate cetăţeanului. Azi mai mult ca oricând avem nevoie de a ridica credibilitatea cetăţeanului faţă de autoritatea judecătorească, altfel se loveşte indirect în temelia statului. În Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului sunt câteva restricţii în privinţa dreptului la exprimare: securitatea naţională, integritatea teritorială, puterea judecătorească etc. Dar nici un cuvânt despre puterea legislativă şi executivă. De ce? De ce organismele naţionale monitorizează în continuu şi investesc în puterea judecătorească. Pentru că ea trebuie să fie cea mai stabilă şi mai credibilă putere în stat. Noi suntem pilonul cel mai stabil în stat. De aceea după 5 ani de activitate în sistemul judecătoresc, suntem numiţi pe viaţă şi de aici survine inviolabilitatea judecătorului.

– Suntem de acord cu aceste argumente solide, dar trebuie să punem mâna la inimă şi să recunoaştem că mai avem judecători slab pregătiţi, corupţi ...

– Judecătorul este ca şi politicianul – un exponent al societăţii. Trebuie să venim cu nişte pârghii educaţionale noi printre conaţionalii noştri şi după aceasta să revenim la subiectul respectiv. Azi lipseşte respectul faţă de autoritatea judecătorească şi nimeni nu contribuie la formarea lui. Accept că-i de vină şi instanţa judecătorească, care s-a compromis în unele aspecte, dar e de vină şi societatea. Un exemplu. Pe un dosar a fost citat un cetăţean din Germania şi la ora indicată s-a prezentat.

judecător e verticalitatea lui”

Mare i-a fost mirarea că am început şedinţa cu întârziere de un sfert de oră, dar a rămas şi mai nedumerit de faptul că cealaltă parte pe dosar nici nu s-a prezentat. Nu e vorba de stima faţă de judecătorul în cauză, ci de atitudinea faţă de întreg sistemul judiciar. Ce înseamnă voluntarismul ăsta? Asta-i atitudinea tuturor: de la simplul cetăţean, până la funcţionarii de rang înalt. Alteori citeşti în presă şi te cruceşti că în stat sunt trei puteri: preşedinţia, parlamentul şi guvernul. De puterea judecătorească nici nu pomenesc. Un nihilism adevărat. Noi nu din ambiţie vrem să fim plasaţi în locul cuvenit, ci aşa ar trebui să se procedeze într-un stat normal.

– Vă aflaţi sub un presing din partea celorlalte puteri în stat sau din partea unor personalităţi politice?

– Avem o sumedenie de legi noi, care nu sunt întotdeauna perfecte, iar uneori sunt chiar contradictorii şi e foarte complicat a le aplica unitar. Dar şi noi trebuie să ne schimbăm. La sigur trebuie schimbată mentalitatea judecătorului. Iată eu activez în funcţie de judecător de peste trei decenii şi până acuma am aplicat legea şi nu mi-am pus niciodată întrebarea: „E bună sau rea? Contravine sau nu contravine Constituţiei, Curţii Europene?” Până la această reformă nu surveneau atare dubii, deoarece în psihologia noastră era implantat dictonul că legea-i mai presus de orice. Acum însă, legea trebuie aplicată în concordanţă cu un şir de cicumstanţe de talie naţională şi internaţională.

– E nevoie de o specializare a judecătorilor în examinarea cauzelor şi astfel să ieşim din acest impas?

– Da, este nevoie de o specializare şi această problemă am pus-o în faţa instanţelor ierarhic superioare. Într-adevăr, numărul legilor e foarte mare şi eu pledez pentru specializare, dar nu avem suport financiar şi organizaţional. Cel puţin astăzi acest lucru nu poate fi realizat.

– Indiferent de această palitră diversă de situaţii care-l influenţa pe judecător, mai există şi subiectivismul său de care nu prea are unde se ascunde?

– Unii judecători merg în camera de deliberare şi, fără a se consulta cu cineva, decide singur cu conştiinţa sa. Legea îl protejează. Alţii însă vorbesc că în aceleaşi circumstanţe ar decide altfel. Iată aici persistă elementul subiectiv. Avem, însă, instanţe ierarhic superioare care au obligativitatea de a unifica practica judiciară. În viziunea mea, aceste pârghii de unificare a practicii judiciare nu-s prea eficiente. Ce poate face aici CSJ? Poate emite o hotărâre explicativă şi indica cum trebuie de procedat.

– Subiectivismul judecătorilor poate fi diminuat prin profesionalismul lor?

– Principalul criteriu al profesionalismului sunt deciziile pe care le scrie, le argumentează şi, desigur, rezultatul final al acestora. Profesionalismul magistratului echivalează cu o bună cunoaştere a legilor şi, respectiv, cu aplicarea practicii judiciare. Vreau să spun că judecătorii noştri, faţă de cei din spaţiul ex-sovietic, se prezintă cel mai bine. Am fost nevoiţi să ne adaptăm la noile şi drasticele condiţii. Desigur, comitem şi greşeli. Cu câţiva ani în urmă, nici nu puteam concepe ca dosarul de restabilire în serviciu Guja vs Moldova va fi calificat de Curtea Europeană ca violare a dreptului de exprimare. Niciodată nu mi-am închipuit că justiţia europeană va întrevedea ceea ce nouă nici prin gând să ne treacă. Nu ne ajung cunoştinţe şi ăsta e adevărul.

– Aveţi cauze, dosare pe care le purtaţi ca o povară pe suflet?

– Am. Iată dosarul cu Megadatcom vs Moldova, lipsit de licenţă din motiv că nu a avizat camera de Licenţiere despre schimbarea sediului juridic. Legea prevede aşa temei şi noi am luat numai partea formală. În realitate, trebuia să ne supunem unei triple testări: dacă legea e echitabilă, dacă ea e proporţională etc. Judecătorul a fost pus într-o situaţie dificilă şi ar fi fost tras la răspundere dacă nu acţiona în conformitate cu legea. Asta e mentalitatea noastră. Curtea Europeană însă ne indică să judecăm altfel şi aici, volens-nolens, mentalitatea noastră se schimbă.

– Aţi fost în diverse stagii peste hotare şi, probabil, aţi asistat la procese de judecată. Care e stilul de lucru al judecătorilor europeni?

– Am asistat la o şedinţă de judecată în Germania. În ziua aceea s-au examinat două dosare. Ceea ce mi-a plăcut şi m-a frapat a fost audierea martorilor. După ce martorul şi-a finalizat monologul, judecătorul a luat microfonul şi a sintetizat tot ce a spus martorul în prezenţa părţilor. După şedinţă am întrebat, dar unde-i grefiera care trebuia să protocoleze şedinţa? Dumnealui ne-a răspuns că nu toţi judecătorii în Germania au grefiere, deoarece e foarte costisitor. În acest caz, el transmite informaţia generalizată prin cablu unei grefiere ce se află într-o sală special amenajată cu tehnica necesară. Important e că se face verificarea depoziţiilor în cadrul şedinţei.

– În Europa cred că se lucrează altfel decât la noi şi am vrea să ştim câte dosare se instrumentează pe lună?

– Un judecător european examinează lunar câte 5-6 dosare, pe când noi – 25,5 dosare. Ei lucrează foarte minuţios pe dosar, argumentează fiece fapt şi cântăresc orice cuvânt. Cu regret, nu avem un institut de cercetări ştiinţifice care să ne introducă nişte parametri în activitatea noastră. E foarte dificil de a contabiliza munca judecătorului. Aici, pe masă, avem dosare de 100 de pagini, iar altele de zeci de volume. În SUA, pentru deservirea unui judecător, lucrează undeva 500 de persoane. Acolo se exploatează intelectul judecătorului, iar noi şi în prezent scriem tone de hotărâri.

– Ce-aţi schimba astăzi în viaţa Verei Macinskaia?

– Vreau să cunosc mai bine jurisprudenţa Curţii Europene şi să cunosc o limbă străină, de circulaţie mondială.

– Spre final, vă rog să vorbiţi puţin şi despre familia Dvs.

– Sunt căsătorită. Am o familie bună şi un soţ care mă susţine. Fetele: una e judecătoare, iar cea mai mică îşi face studiile la drept. Mai am o nepoţică frumuşică.

– Vă mulţumesc.

Grigore CAPCELEA
grigorecapcelea@usm.md

Sancţionarea responsabililor de condamnarea R.M. la CEDO

Organizatia „Juriştii pentru drepturile omului” cere autorităţilor iniţierea acţiunilor de sancţionare a persoanelor care se fac responsabile de pierderea de către Moldova, în anul 2008, a cauzelor la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CEDO).

Avocatul Vlad Gribincea a spus că organizaţia a întocmit o listă a persoanelor ce se fac vinovate de condamnarea Moldovei la CEDO.

„Anul trecut, CEDO a condamnat Moldova în 22 de cauze pentru care statul nostru a achitat în calitate de despăgubiri 9,7 mln. de euro. Din păcate, autorităţile, practic, niciodată nu au folosit practica de compensare a cheltuielilor de către persoanele care sunt vinovate de condamnarea Moldovei la CEDO”, a spus Gribincea.

Asociaţia „Juristii pentru drepturile omului” nu cere iniţierea acţiunilor de regres faţă de toţi judecătorii ce figurează în listă, ci doar faţă de cei care au comis încălcarea intenţionat sau din culpă gravă.

Politicieni de opoziţie hărţuiţi de justiţie

Preşedintele Adunării Parlamentare a OSCE (AP OSCE) Joao Soares este îngrijorat că politicienii de opoziţie din Moldova sunt hărţuiţi de organele de drept în perioada electorală. „Noi vom investiga îndeaproape aceste plângeri şi, dacă se vor dovedi a fi corecte, aceasta va discredita serios alegerile din 5 aprilie”, a spus Joao Soares la o conferinţă de presă din Chişinău.

În ultimul timp Procuratura Generală i-a interogat în repetate rânduri pe liderii Alianţei Moldova Noastră, ai Partidului Liberal Democrat, ai Partidului Liberal, suspectaţi de diferite nereguli, negate de politicienii din opoziţie.

Zeci de parlamentari din ţările membre ale Organizaţiei pentru Securitate şi Cooperare în Europa vor veni în R. Moldova pentru a monitoriza corectitudinea alegerilor. „Vom urmări atent campania electorală. Sper că acest scrutin va fi nu doar liber, dar şi corect”, a spus Soares. El a specificat că aceasta presupune „acces echitabil la mass-media, posibilităţi egale de a face agitaţie electorală şi aplicarea justiţiei în mod echitabil pentru toţi candidaţii”.

Joao Soares a spus că a aflat despre hărţuirea unor politicieni de opoziţie de la întâlnirile pe care le-a avut reprezentanţii fracţiunilor parlamentare, ai partidelor extra-parlamentare cu societatea civilă.

Modificări în legislaţia activităţii vamale

Executivul a operat în ultima perioadă mai multe modificări şi completări la legislaţia în vigoare, orientate să elimine tratarea echivocă a prevederilor care se referă la activitatea sistemului vamal, dar şi pentru a simplifica activitatea mediului de afaceri şi pentru a reduce cheltuielile vamale.

Modificările aprobate de executiv prevăd micşorarea sancţiunilor aplicate agenţilor economici pentru contravenţii în domeniul vamal şi anularea taxelor la unele servicii acordate de către autoritatea vamală. Printre acestea se enumeră: taxele de eliberare a autorizaţiei la importul mărfurilor în regim de perfecţionare activă, pasivă sau transformare sub control vamal; taxele la eliberarea autorizaţiilor pentru admitere temporară, cu excepţia mărfurilor prezentate la târguri, expoziţii sau pentru măsuri culturale sau sportive; taxele la eliberarea autorizaţiei de perfecţionare activă a mărfurilor introduse pe teritoriul RM din zonele economice libere, pentru obţinerea duplicatelor unor documente etc.

Prin alt compartiment de modificări şi completări aprobate de Guvern, agenţii economici, titulari ai operaţiunilor de tranzit, vor avea posibilitatea să prezinte declaraţiile vamale în format electronic – schimb de mesaje între birourile vamale implicate într-o operaţiune de tranzit (biroul de plecare şi de destinaţie). Declaraţia de tranzit va fi completată de declarant şi transmisă electronic biroului vamal de plecare. Orice operaţiune de tranzit va fi identificată printr-un număr unic de înregistrare, atribuit de Serviciul Vamal.

La plasarea mărfurilor sub regim vamal de tranzit, agenţii economici vor constitui o garanţie financiară pentru asigurarea plăţii obligaţiei vamale sau a altor taxe care pot apărea. De asemenea, pot fi constituite şi alte tipuri de garantare a operaţiunilor de tranzit, stabilite de către Serviciul Vamal. Garanţia financiară va fi o garanţie izolată, care va acoperi o singură operaţiune de tranzit sau, mai nou, o garanţie globală, care va acoperi mai multe operaţiuni.

De asemenea, s-a făcut o concretizare la articolul 6 al Legii cu privire la introducerea şi scoaterea bunurilor de pe teritoriul RM de către persoanele fizice. Aceasta interzice persoanelor fizice de a scoate din RM utilaj, cu excepţia celui destinat exclusiv utilizării casnice.

• La solicitarea cititorilor

Condiții legale ale agitației electorale

Articolul 47 din Codul electoral prevede că cetățenilor Republicii Moldova, partidelor și altor organizații social-politice, candidaților și persoanelor de încredere ale acestora li se oferă dreptul de a supune discuțiilor libere programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale acestora, precum și de a face agitație (în favoarea sau în defavoarea candidaților) în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mijloacelor de informare în masă sau a altor forme de comunicare ce exclud încălcarea ordinii publice și normelor etice. Agitația electorală în favoarea concurentului electoral se admite numai

după înregistrarea acestuia de către organul electoral. Instituțiile publice ale audiovizualului acordă concurenților electorali, gratuit și în limitele stabilite de Comisia Electorală Centrală, timp de antenă pentru dezbateri publice în perioada campaniei electorale.

Pentru publicitate electorală contra plată, fiecărui concurent electoral i se acordă timp de antenă ce nu va depăși 2 ore pe întreaga perioadă a campaniei electorale, respectiv, nu mai mult de 2 minute pe zi la fiecare instituție. Instituțiile private ale audiovizualului pot organiza, în condiții echitabile pentru toți concurenții electorali, dezbateri în cadrul meselor rotunde, cu invitarea reprezentanților tuturor concurenților electorali, fie împreună, fie în grupuri formate conform anumitor criterii anunțate în prealabil de Comisia Electorală Centrală. Luările de cuvânt ale participanților la emisiune se cronometrează. Tuturor concurenților electorali li se oferă timp egal. După ce a fost aprobat de Comisia Electorală Centrală, orarul punerii pe post a emisiunilor respective se aduce la cunoștința concurenților electorali cu 7 zile calendaristice înainte. Timpul de antenă pentru publicitate electorală contra plată nu va depăși 2 minute pe zi pentru un concurent electoral la fiecare instituție. În perioada desfășurării dezbaterilor electorale, în afara timpului de antenă gratuit, nu se admite difuzarea materialelor publicitare despre activitatea concurenților electorali sau cu participarea acestora ori a persoanelor lor de încredere; a reportajelor televizate sau radiofonice de la întâlnirile concurenților electorali cu alegătorii; despre vizitele de lucru ale concurenților din rândul conducătorilor de rang republican sau raional în colectivele de muncă. Nici un concurent electoral nu trebuie să aibă priorități în virtutea funcției pe care o ocupă. Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă concurentul electoral. Fiecare material publicitar trebuie să includă denumirea concurentului electoral, data tipăririi, tirajul materialului și denumirea tipografiei care l-a tipărit. Instituțiile publice și private ale audiovizualului trebuie să creeze tuturor concurenților electorali condiții egale la procurarea timpului de antenă, stabilind taxe egale. Condițiile de rezervare a timpului de antenă și taxele respective se comunică cu 7 zile calendaristice înainte de punerea pe post a emisiunilor respective. Plata pentru timpul de antenă acordat concurenților electorali nu poate depăși plata încasată în mod obișnuit pentru publicitatea comercială. Timpul de antenă pentru publicitate electorală se acordă la unele și aceleași ore de emisie.

În perioada electorală, toate emisiunile analitice, informative, de divertisment sau alte emisiuni care vizează, într-un fel sau altul, subiecții electorali se difuzează cu respectarea concepției și a regulamentului corespunzător. Emisiunile care vizează, direct sau indirect, subiecții electorali se difuzează numai cu genericul "Electorala", pentru contabilizarea timpului de antenă. Dacă unui subiect electoral i se aduc prejudicii de imagine în afara emisiunilor cu genericul "Electorala", acesta beneficiază neîntârziat și în aceleași condiții de dreptul la replică. În ziua alegerilor, mijloacele de informare în masă, nu difuzează, până la închiderea secțiilor de votare, rezultatele chestionării alegătorilor privind votarea "pentru" sau "contra", sau nevotarea concurenților electorali. Refuzul de a difuza sau de a publica, în condițiile legii, publicitatea electorală, contra plată sau gratuit, poate fi contestat în instanța de judecată. Concurenții electorali pot organiza întâlniri cu alegătorii. Consiliile, birourile electorale și autoritățile administrației publice locale sunt obligate să asigure desfășurarea unor astfel de întâlniri în termeni și în condiții egale. Pe parcursul campaniei electorale, precum și pe parcursul desfășurării referendumului, timpul de antenă acordat serviciilor de presă ale Parlamentului, Președinției și Guvernului nu poate fi folosit în scopul agitației electorale ori în scopul agitației pentru sau contra propunerii supuse referendumului.

Din momentul înregistrării de către organul electoral respectiv, concurenții electorali au dreptul să expună afișe electorale al căror conținut nu contravine legii și normelor etice. Modalitatea plasării în condiții egale a publicității electorale pe panourile publicitare, inclusiv pe cele aflate în proprietate privată, se aprobă de Comisia Electorală Centrală și se aduce la cunoștință publică concomitent cu începerea perioadei electorale. Autoritățile administrației publice locale sunt obligate ca, în termen de 3 zile de la data înregistrării concurentului electoral, să stabilească și să garanteze un minimum de locuri speciale de afișaj electoral, să stabilească un minimum de localuri pentru desfășurarea întâlnirilor cu alegătorii. Deciziile (dispozițiile) respective sunt afișate imediat la sediul acestor autorități și aduse la cunoștință, prin intermediul mijloacelor de informare în masă, sau al altor mijloace de comunicare disponibile, subiecților interesați. În ziua alegerilor și cea precedentă ei nu se admite nici un fel de agitație. Publicitatea electorală în rețeaua internet și prin intermediul telefoniei mobile este asimilată publicității electorale în presa scrisă.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÂNGĂ

www.vitaliemodringa@usm.md

Vreau să știu ce informații conțin dosarele personale ale condamnaților și cine poate lua cunoștință de acestea.

Marina Focșa, mun. Chișinău

Potrivit art. 220 din Codul de executare, dosarul personal al condamnatului cuprinde:

a) datele și actul de identitate ale condamnatului;

b) fotografii din față și din profil;

c) copia hotărârii judecătorești de condamnare la pedeapsa cu închisoare;

d) dispoziția de executare a hotărârii judecătorești;

e) anul, luna, ziua și ora la care a început executarea pedepsei;

f) cazierul judiciar;

g) fișa dactiloscopică;

h) documentele întocmite în urma examenelor medicale;

i) documentele din care rezultă îndeplinirea obligațiilor privind asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepsei cu închisoarea;

j) documentele referitoare la măsurile luate de către administrația penitenciarului cu privire la exercitarea drepturilor persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare;

k) documentele referitoare la participarea condamnatului la activitățile socio-educative, la instruirea și formarea profesională a acestuia;

l) documentele referitoare la măsurile de stimulare și la sancțiunile disciplinare aplicate în timpul executării pedepsei cu închisoarea;

m) alte documente întocmite în timpul executării pedepsei cu închisoarea, care privesc regimul de executare a acesteia.

La dosarul personal au acces condamnatul la pedeapsa cu închisoare și apărătorul acestuia în prezența persoanei anume desemnate de șeful penitenciarului. Legea mai prevede că dosarul personal poate fi consultat numai cu acordul condamnatului, cu excepția situațiilor în care acesta este cerut de organele abilitate. Potrivit legii, datele cu caracter personal ale condamnaților la pedeapsa cu închisoare sunt confidențiale.

Încă n-am privatizat apartamentul în care locuiesc. Vreau să știu dacă pot fi evacuată din spațiul locativ pentru faptul neprivatizării lui?

Mardari Vera, mun. Chișinău

Faptul neprivatizării apartamentului nu poate constitui un temei pentru evacuare, asemenea situație nefiind prevăzută de legislația locativă în vigoare și nici de cea referitoare la privatizarea fondului de locuințe.

Datoriile l-au dus în pământ

Datoriile pentru pământ l-au dus în pământ pe un locuitor din satul Vărzăreștii Noi, raionul Călărași. Bărbatul a decedat l-a spital după ce a fost adus din izolatorul de detenție preventivă.

Adus acasă în sicriu

Fire veselă era Ion Zgârvaci (58 de ani) din satul Vărzăreștii Noi. Însă soarta așa a vrut ca bărbatul să se întoarcă acasă în sicriu pentru doar niște lei pe care îi datora statului. Vărzăreșteanul urma să-și ispășească pedeapsa de cinci zile de arest administrativ pentru neplata datoriilor funciare. Nu avea acesta de unde achita banii pentru că ... știți soarta țăranului de la noi. Și uite că se pomenise bărbatul cu peste două mii de lei datorie.

Până acum câțiva ani, practica călărășenilor de a-i determina pe țăranii rău-platnici să-și achite datoriile era închiderea în izolatorul de detenție. După constatarea faptului că aceștia nu-și achită impozitul pe pământ, Inspectoratul Fiscal Raional îi amenda cu 450 de lei. Dacă nici acești bani nu erau achitați, executorii judecătorești se adresau în judecată și amenda era înlocuită cu câteva zile de arest administrativ. Uite că și nea Ion a nimerit printre cei care și-a primit pedeapsa de cinci zile de arest. Numai că bărbatul nu s-a întors acasă așa cum s-a dus, ci în sicriu. Ce s-a întâmplat, cu siguranță, nimeni nu știe, poate doar unul nea Ion. Sătenii erau de părerea că bărbatul a fost bătut de polițiști. Controlul Procuraturii Călărași a stabilit, însă, că bărbatul a suferit un acces de alcoolism cronic și s-a lovit singur cu capul de pereți și de podea.

Închis pentru datorii

Jale mare în familia lui Ion Zgârvaci era atunci. Se revolta nu numai familia acestuia, dar și sătenii. „De când pentru niște datorii să te ia la poliție? Trebuia să-l lase acasă și era omul în viață. Nimeni nu vine să vadă cum trăim, cu ce ne hrănim copiii. Bolnav, sau nu, te ia și te închide la poliție", se revoltau câțiva săteni. Ce-i drept, au trecut deja mai bine de trei ani de la acest incident, iar după acest caz, nimeni dintre țăranii rău-platnici nu a mai fost închis.

Au împrumutat bani ca să-l înmormânteze

Familia lui Ion nu avea bani nici pentru înmormântare, ditamai să plătească cei 2408 lei – datorie pentru pământ acumulată de ani de zile. Iar ca să-l vadă condus pe ultimul drum așa cum cere religia ortodoxă și datina străbună, cu tot ce trebuie de pomană, familia răposatului a trebuit să se îndatoreze și mai mult.

S-a lovit singur

Procuratura Călărași nu a deschis dosar penal pentru acest caz. Potrivit rudelor, bărbatul fusese adus în izolatorul de detenție preventivă la 16 octombrie 2006, pe la ora 15.00, iar a doua zi dimineață a început să se simtă rău. Abia spre seară a fost chemată salvarea și bărbatul a fost transportat la spital. În urma controlului, procurorii au stabilit că a doua zi dimineață, după arest, polițistul de serviciu a observat că Zgârvaci „vorbea inadecvat, avea comportări greoaie, caracteristice accesului de delir alcoolic". Mai spre seară, potrivit acelorași surse, bărbatul a început a cădea pe jos, zbătându-se în convulsii și, căzând, se lovea cu capul de perete și de podea. Ulterior, acesta a fost dus la spital, unde a și decedat.

Oamenii însă au o altă variantă - bărbatul a fost bătut, de unde și i s-a tras moartea.

Familia bărbatului mai are și acum datorii, ce e drept, puțin mai mici, pentru că au beneficiat cu doi ani în urmă

de o amnistie fiscală. Dar, vorba ceea, banul este ochiul dracului, azi este mâine nu-i. Dar unde-i omul?

Stelina CIOBANU
stelinaciobanu@usm.md

Citații în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripție, solicită prezentarea obligatorie a reprezentanților ÎI „Bostan Ina", pentru data de 5 martie 2009, ora 10.00, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 220) în calitate de pârât, pe cauză civilă intentată de SRL „Rusanda", privind încasarea datoriilor.

Prezența este obligatorie.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului SC „Sevarinal" SRL, pentru data de 5 martie 2009, ora 10.20, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât, privind încasarea datoriei de 2653, 47 lei în favoarea SRL „Drancor".

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Volcov Iurii", pentru data de 9 martie 2009, ora 9.30, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât, privind încasarea datoriei de 7131, 15 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Pavirina Prest Com", pentru data de 12 martie 2009, ora 9.20, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât, privind încasarea datoriei de 9036, 29 dolari SUA.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Nalion Inter", pentru data de 10 martie 2009, ora 10.30, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pârât, privind încasarea datoriei de 2437, 60 lei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Criodab Agro", pentru data de 9 martie 2009, ora 14.40, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Pari Bucur S".

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Svi Hipocrat-Șarapanovschi", pentru data de 9 martie 2009, ora 11.40, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 230) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Consalcom".

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Raețchi Serghei, pentru data de 10 martie 2009, ora 15.00, la ședința judiciară (bd. Ștefan cel Mare 73, bir. 207) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Cotorobai Igor, privind excluderea din SRL.

Judecător N. Plugari

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Taran Semion, pentru data de 5 martie 2009, ora 9.30, la ședința judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Taran Aurelia, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător C. Urîtu

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Cepoi (Frumosu) Cristina Tudor, dom. mun. Chișinău, str. Suceava 154, pentru data de 9 martie 2009, ora 11.00, la ședința judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Batalionul de gardă, privind repararea prejudiciului.

Judecător C. Urîtu

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Cepoi (Frumosu) Cristina Tudor, dom. mun. Chișinău, str. Ialoveni 102, ap. 5, pentru data de 9 martie 2009, ora 11.00, la ședința judiciară (str. Bulgară 43, bir. 47), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Batalionul de gardă, privind repararea prejudiciului.

Judecător C. Urîtu

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vîsoțchii Iurii, pentru data de 6 martie 2009, ora 9.00, la ședința judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 505) în calitate de pârât pe cauza civilă nr. 3CA-569/09, intentată de Cojocaru Mihail către Consiliul Primăriei or. Durlești și ÎP „Strugураș", privind contestarea refuzului Consiliului.

Judecător Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Melnic Ion Victor, pentru data de 10 martie 2009, ora 10.00, la ședința judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 603) în calitate de pârât pe cauza civilă, intentată de SA „Moldtelecom", privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie.

Judecător Cojocaru Olga

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gavriliuc Nicolai, pentru data de 9 martie 2009, ora 9.30, la ședința judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 311) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de APLP 54/203, privind încasarea datoriei.

Judecător Vladislav Clima

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cepraga Mihail Ivan, pentru data de 13 martie 2009, ora 9.00, la ședința judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 308) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SRL „Afes-M", privind încasarea datoriei.

Judecător S. Daguța

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Banin Dimitri, pentru data de 16 martie 2009, ora 9.00, la ședința judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 306) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Banin Olga, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Oxana Robu

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Doncrist-Grup", cu ultimul sediu în mun. Chișinău, str. Vasile Lupu 55, ap. 86, pentru data de 3 martie 2009, ora 9.30, la ședința judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 313) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „Promstroi-Grup", către SRL „Doncrist-Grup", Bivol Iurie, Setlana (Svetlana), Gonța Mihail, Mariana, Primăria mun. Chișinău, privind recunoașterea nulității tranzacției și rezoluțiunea contractului de vânzare-cumpărare.

Judecător Ludmila Ouș

***

Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Vrabie Ș., pentru data de 23 februarie 2009, ora 9.30, la ședința judiciară (str. Kiev 3, bir. 7), unde va avea loc examinarea cauzei intentată de Vrabie G. Și Vrabie I., privind pierderea dreptului de folosire a spațiului locativ.

Judecător Gheorghe Gorun

***

Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, solicită prezentarea reprezentanților SRL „Transleasing Grup", SRL „Primautosport", SRL „Vegnit- com", Compania de asigurare „Donaris Group" și Dașchevici I., pentru data de 10 martie 2009, ora 13.00, la ședința judiciară (str. Kiev 3, bir. 7), unde va avea loc examinarea cauzei intentată de Dubceac I., privind încasarea pagubei materiale.

Judecător Gheorghe Gorun

***

Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Borovicov Ghenadie, pentru data de 2 martie 2009, ora 15.30, la ședința judiciară (str. Kiev 3, bir. 24) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de „Moldcell" SA, privind încasarea sumei.

Judecător S. Bleșceaga

***

Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gadiev Vugar, pentru data de 16 martie 2009, ora 15.30, la ședința judiciară (str. Kiev 3, bir. 9) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Moraru Liliana, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Iurie Potînga

***

Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Crasneanciuc Gavril, pentru data de 16 martie 2009, ora 15.30, la ședința judiciară (str. Kiev 3, bir. 14) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de DPDC, privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Nina Arabadji

***

Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Burova Tamara, pentru data de 6 aprilie 2009, ora 9.00, la ședința judiciară (str. Kiev 3, bir. 30) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de SA „Termocom", privind încasarea datoriilor.

Judecător V. Negru

***

Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Orbu Ilie, pentru data de 15 aprilie 2009, ora 9.00, la ședința judiciară (str. Kiev 3, bir. 20) în calitate de pârât pe cauza civilă intentată de Orbu Victor, privind recunoașterea dreptului pierdut la spațiul locativ.

Judecător V. Ilașco

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Coșciug Serghei, pentru data de 2 martie 2009, ora 9.30, la ședința judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 17), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de ÎM „Moldcell" SA, privind încasarea datoriei.

Judecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Țibulschii Iurii, pentru data de 13 martie 2009, ora 10.00, la ședința judiciară (str. Zelinschi 13, bir. 7), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Țibuliscaia Anna, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Vitalie Stratan

***

Judecătoria Soroca, solicită prezentarea cet. Vornicean Mariana, pentru data de 9 martie 2009, ora 10.00, la ședința judiciară (or. Soroca, str. Independenței 62, bir. 1) în calitate de pârât pe cauza civilă, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea intimaților: Stăvilă Vitalie, Pelivan Ecaterina, dom. în mun. Chișinău, str. Studenților 9/1, ap. 33, Staci Svetlana, dom. rn. Criuleni, com. Boșcana, și Ursu Petru, dom. în or. Anenii Noi, str. Zorile 9, pentru data de 10 martie 2009, ora 11.30, la ședința judiciară (str. Teilor 4), unde va avea loc examinarea cauzei civile nr. 2a-485/09 intentată de Olișevschi Nadejda către Primăria Stăuceni.

Judecător D. Manole

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Trifan Iurie, pentru data de 9 martie 2009, ora 10.00, la ședința judiciară (str.M. Viteazul 2, bir. 618) în calitate de pârât pe cauza intentată de SA „Moldcell".

Judecător S. Lazari

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, solicită prezentarea cet. Melnicov Anatoli Nicolai, pentru data de 6 martie 2009, ora 8.45, la ședința judiciară (str.M. Sadoveanu 24/1, bir. 309), unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Melnicova Anastasia, privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Bulhac

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citații în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasați la Chișinău. E de ajuns să expediați prin fax (nr. 577690) copia dispoziției de plată și citația propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în toate chioșcurile.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicația periodică **„DREPTUL"**

ANUNȚ

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, anunță concurs pentru suplinirea funcției vacante de purtător de cuvânt al instanței de judecată. La funcția dată pot candida cetățenii Republicii Moldova domiciliați permanent pe teritoriul ei și care întrunesc următoarele calități: **studii juridice, filologice, cunoașterea limbii de stat și a limbii ruse, cunoașterea computerului, apt din punct de vedere medical.** Informații suplimentare referitor la depunerea actelor: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul nr.2, etajul 5-6, bir. 508, tel. (022) 29-50-92.

Actele pot fi prezentate începând cu data de **23.02.2009** până la **23.03.2009** inclusiv: **CV, fotografii 3x4, 2 buc. Diploma, buletin de identitate.**

Președintele judecătoriei
Buiucani mun. Chișinău Oleg Sternioală

Aniversări

*Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere **Corneliu Caşcaval**, judecător – Vulcăneşti; **Vladimir Caraveţ**, judecător – Drochia; **Ion Rabei**, judecător – Râşcani; **Gheorghe Creţu**, judecător – Curtea de Apel, Chişinău.*

Mult stimaţi omagiaţi, prin muncă, efort şi elan, avansarea pe treptele ierarhice juridice demonstrează că dvs. sunteţi prin excelenţă devotaţi Femidei şi vă impuneţi ca piloni ai democraţiei şi ai unei justiţii moderne, contribuind prin aceasta la edificarea statului de drept.

Aniversările dvs. ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa acest sincer şi cald mesaj de felicitare. Vă dorim multă sănătate, putere continuă de muncă, noi realizări şi succese remarcabile atât pe plan profesional, cât şi personal.

La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de Administraţie
al Uniunii Juriştilor,
***Echipa* Dreptul *şi* Revista Naţională de Drept**

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă suntem recunoscători că sunteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămâne alături de Dvs.

Bancuri

Căpitanul de la o armată aliniază soldaţii şi le zice:

-Cine vrea să vină cu maşina la scos cartofi?

Înaintează doi.

-Restu veniţi pe jos!!!

* * *

Soldatul intră în biroul colonelului cu o maimuţică de mână.

-Soldat,ce caută maimuţa asta aici?

-Să trăiţi, am gasit-o pe stradă.

-Du-o imediat la grădina zoologică.

-Imediat, să trăiţi.

Peste câteva ore colonelul, plimbându-se prin parc, vede soldatul cu maimuţa de mână.

-Soldat, parcă am spus să duci maimuţa la grădina zoologică.

-Raportez, să trăiţi. Am dus-o la zoo, la cofetărie şi acum o duc la film.

* * *

Un beţiv iese noaptea târziu din cârciumă, unde este acostat de o negresă.

- Ei iubitule, vii până la mine acasă???

- Da' ce dracu să caut eu, acuma noaptea, tocmai în Africa?!

- **Stiaţi că** detectorul de minciuni a fost inventat de John Augustus Larson în 1921.
- Prima carte de credit a fost inventată în 1950 de către Frank M. Namara.
- China are mai mulţi cunoscători de limbă engleză decât S. U.A.
- Fiecare om produce zilnic aproape 1.5 kg de gunoi, majoritatea fiind hârtie.
- Cel mai lung râu din lume este Nilul, care are 6670 de km.
- Varza conţine 91% apă.
- Dinţii rozătoarelor nu se opresc niciodată din creştere.
- În S. A. cea mai frecventă culoare la maşini este roşul.
- Zahărul a fost adăugat pentru prima oară într-o gumă de mestecat în 1869 de către un dentist.
- Noua Zeelandă este singura ţară ce întruneşte toate tipurile de climă din lume.
- Inima unei femei bate mai repede decât cea a unui bărbat.

Cele mai bune jucării de birou

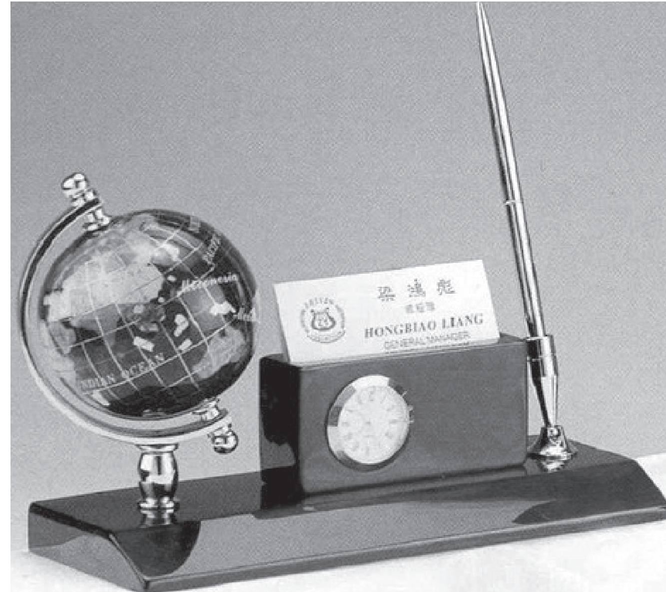
Munca la birou poate deveni plictisitoare uneori. Rutina zilnică, dar şi lipsa de mişcare, sunt doar două dintre motivele pentru care cei mai mulţi oameni ce lucrează la birouri preferă să şi le mobileze cu jucării care le alungă plictiseala.

Fie că sunt simbolice sau practice, jucăriile au rolul de a face munca mai plăcută. *The Independent* a alcătuit o listă a celor mai bune jucării de birou.

Globul pământesc - o jucărie elegantă, pentru cele mai rafinate gusturi. Şi cum imaginea la locul de muncă contează foarte mult, o întâlnire de afaceri în biroul tău proaspăt mobilat cu acest accesoriu este deja o carte de vizită.

Potrivită pentru o pauză de masă cu mult cântec, **chitara cu USB** este o jucărie pentru cei mai rebeli angajaţi. Nu trebuie decât să conectaţi jucăria la laptop şi să încercaţi câteva acorduri la ea.

Creioane în formă de beţe de tobă. Cele mai multe persoane care lucrează la birou vor să asculte şi muzică în timpul zilei. În pauza de masă, creioanele în formă de beţe de tobă vor alunga plictiseala angajatului care nu va rezista tentaţiei să ţină ritmul muzicii cu ele.

Webcam 3D. Fabricate în Japonia, camerele web 3D permit comunicarea prin imagini video tridimensionale. Convorbirile online nu vor mai fi simple dialoguri scrise, ci vor oferi o imagine de ansamblu a interlocutorului şi a locului în care acesta se află.

Mic ghid origami. Arta confecţionării diverselor obiecte, fiinţe sau plante din hârtie reprezintă un cadou perfect pentru o persoană care petrece mult timp la birou. Pentru alungarea stresului şi a încordării acumulate peste zi, o pauză în compania artei de hârtie ar putea fi momentul tău de creativitate şi originalitate.

Automat cu guma de mestecat. Toţi colegii te vor invidia pentru jucăria ta cu gume de mestecat. Mai mult, vei observa că biroul tău este vizitat în permanenţă chiar şi de cei cu care nu ai o relaţie foarte apropiată. Gume de diverse culori, arome şi mărimi sunt la discreţia ta pentru pauzele de masă în care vrei să îţi aduci aminte de copilărie, atunci când făceai concurs de baloane cu prietenii tăi.

Maşinută cu telecomandă. Încă de la o vârstă fragedă ţi-a plăcut să conduci. Maşina din copilărie este aruncată într-un colţ al casei, dar păstrezi vie amintirea acelor timpuri prin jucăria de pe biroul tau. Îţi poţi procura orice marcă de maşină doreşti, orice culoare, trebuie doar să ai un moment liber la seviciu, să te închizi în birou, ca să nu te descopere şeful tău cu astfel de fetişuri, şi să circuli liber prin încăpere. După o cursă cu maşinuţa ta din birou, te vei simţi mai relaxat şi dornic de performanţe la locul de muncă.

Caleidoscop

Ziarul electronic din plastic va revoluţiona piaţa

Era ziarului tradiţional este pe cale să apună: oamenii de ştiinţă încep producţia unei versiuni electronice revoluţionare, făcute din... plastic. Ziarul electronic este opera studenţilor de la Universitatea Cambridge, Laboratorul Cavendish şi va fi dezvoltat de Plastic Logic la o fabrică din Germania. Invenţia va apare pe piaţă anul viitor. Ziarul va fi realizat din plastic, pe fiecare parte şi va fi extrem de subţire, uşor ca o revistă medie şi capabil să stocheze şi să afişeze documente. Dean Baker, manager la Plastic Logic, a precizat că invenţia acestui e-reader va reduce drastic deşeurile produse de ziarul tradiţional. "Informaţia va fi transmisă electronic şi stocată pe un singur e-reader, cu aceeaşi atractivitate ca hârtia", a mai spus Baker. Inima produsului este un ecran de plastic flexibil, subţire ca o carte de credit.

Şarpele-alarmă

Un sârb, care s-a gândit că poate să-şi apere maşina de hoţi într-un mod inedit, a fost arestat. Radovan Darkic, patron al unui magazin de animale, îşi lasă în fiecare seară în Mercedesul de Clasa E un şarpe, convins ca în acest fel nimeni nu va avea curajul să se atingă de autoturismul său. În momentul în care a constatat că veninosul animal a dispărut din maşină, bărbatul a chemat forţele de ordine care l-au şi reţinut.

Moştenitori aleşi din cartea de telefoane

Un aristocrat portughez şi-a lăsat averea la 70 de persoane alese la întâmplare din cartea de telefoane, informează presa locală. Luis Carlos de Noronha Cabral da Camara, de 42 de ani, a decis, la vârsta de 29 de ani, să-şi înavuţească 70 de compatrioţi, în lipsă de moştenitori. "Am mers la notar, unde Luis a cerut cartea de telefoane ca să-şi aleagă moştenitorii. Notarul a fost şocat, dar i-a respectat dorinţa. Luis era perfect conştient de ceea ce făcea", a povestit Anibal Vila, unul dintre martorii care au fost la notar cu aristocratul portughez. Printre bunurile lăsate moştenire de Luis da Camara se află o vilă cu 12 camere în centrul Lisabonei, o casă la Guimaraes, în nordul Portugaliei, un automobil de lux şi 25 000 de euro. Luis da Camara a fost caracterizat de cunoscuţi ca fiind un singuratic, care-şi petrecea timpul mai mult în casă, citind şi ascultând muzică.

Oraşul cu o singură familie

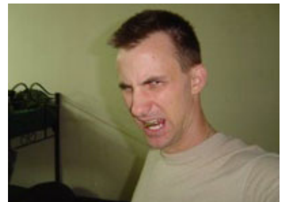
În India există un oraş format dintr-o singură familie, care numără 180 de membri. E vorba de orăşelul Baktawng, unde cap de familie este Ziona, un bărbat de 64 de ani. Ziona are 50 de neveste şi 109 copii. "E destul de greu să ne ţinem minte numele între noi", a recunoscut Nunparliana, unul dintre copiii lui Ziona. Familia din Baktawng consumă zilnic 20 de kilograme de orez şi 10 pui.

Indienii plătiţi să nu se înmulţească

Autorităţile indiene, exasperate de înmulţirea excesivă a populaţiei (1,1 miliarde de locuitori), le oferă "a doua lună de miere" cuplurilor care vor amâna cu cel puţin doi ani conceperea primului lor copil. Oferta guvernamentală, numita "Honeymoon Package", este de 5 000 de rupii pentru cei care nu fac copii în primii doi ani, ea crescând la 7 500 de rupii, pentru cei care se lipsesc timp de trei ani de copii. Cu banii aceştia, cuplurile petrec o vacanţă de trei zile într-o staţiune favorită.

A scăpat de moarte după ce a prins glonţul între dinţi

Dacă aveaţi senzaţia că numai în filmele SF se întâmplă astfel de lucruri, veţi fi surprinşi să aflaţi că realitatea bate filmul. Un croat s-a salvat de la moarte după ce a prins un glonţ care ricoşase din obrazul soţiei lui, între dinţi. Stipe Cavlovic şi soţia sa, Mirna, aveau o discuţie aprinsă cu doi bărbaţi din cauza unei datorii, când unul dintre aceştia a scos o armă şi a tras în ei de la distanţă foarte mică. Glonţul a ricoşat din obrazul Mirnei şi s-a oprit între dinţii lui Stipe. «Nici măcar nu am văzut când glonţul a atins-o pe soţia mea. Tot ce ştiu este că am simţit cum ceva îmi loveşte dinţii falşi şi am scuipat plumb fierbinte. A durut ca naiba, dar amândoi eram în viaţă», a povestit croatul în vârstă de 37 de ani. Poliţiştii cred că glonţul a fost încetinit considerabil de obrazul femeii. «S-a tras de atât de aproape, încât te-ai fi aşteptat ca unul sau amândoi să fi murit pe loc», au declarat organele de ordine.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Redactor-şef adjunct: Grigore CAPCELEA

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Sanda RADU
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 313